

Prof. dr hab. n. med. Dorota Zarębska-Michaluk

Kielce, dn. 20.08.2025 r.

Zakład Chorób Zakaźnych i Alergologii

Collegium Medicum

Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego, Kielce

Kowalska Dorota
prof. dr hab. n. med.
Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego, Kielce

Z-ca Przewodniczącej
Rady Dyscypliny Nauki Medyczne

prof. dr hab. Tomasz Grzybowski

Recenzja rozprawy doktorskiej

lek. med. Justyny Franczak

pt. „**Ospa wietrzna u dzieci w 25-letniej obserwacji, z uwzględnieniem pandemii**

COVID-19”

Promotor Prof. dr hab. n. med. Małgorzata Pawłowska

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska lek. med. Justyny Franczak jest spójnym tematycznie cyklem 3 oryginalnych publikacji. Wszystkie manuskrypty są opracowaniami kilkuautorskimi, ale w każdym Doktorantka jest autorem z wiodącym wkładem; w dwóch pracach opublikowanych w impaktowanych czasopismach jest pierwszym autorem, w jednej drugim. Łączny współczynnik wpływu (Impact Factor, IF) prac uwzględnionych w osiągnięciu naukowym wynosi 7.7, a liczba punktów MNiE 252.

Rozprawa ma typowy układ, rozpoczyna się spisem treści oraz wykazem użytych w pracy skrótów, następnie przedstawione są tytuły publikacji wchodzących w skład cyklu wraz z punktacją MNiE oraz współczynnikiem wpływu.

Wstęp rozprawy doktorskiej zawiera informacje o wirusie ospy wietrznej, wywołanej przez niego chorobie i jej powikłaniach, sposobach czynnej profilaktyki za pomocą szczepień, oraz dane epidemiologiczne dla Polski od 1999 do 2023 roku. Druga część wstępu koncentruje się na pandemii COVID-19, której wpływ na zachorowania na ospę wietrzną stanowi jeden z celów rozprawy. W tej części Doktorantka omawia specyfikę

zakażeń SARS-CoV-2 u dzieci oraz wpływ pandemii na epidemiologię innych chorób zakaźnych i realizację szczepień ochronnych. Przedstawione dane wspierają zasadność i trafność postawionego przez Doktorantkę celu rozprawy, jakim jest ocena epidemiologii, charakterystyki klinicznej oraz powikłań ospy wietrznej u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem wpływu pandemii COVID-19 na przebieg oraz dynamikę zachorowań.

Wyniki badań, które są efektem realizacji celu rozprawy przedstawione zostały w trzech oryginalnych publikacjach, omówionych szczegółowo w dalszej części rozprawy. Pierwsza publikacja z drugim autorstwem Doktorantki „**Varicella complications in children in a one-site population – a 19-years long survey**” opublikowana w 2018 roku w Przeglądzie Epidemiologicznym (MNiE 12 punktów) stanowi retrospektywną analizę danych 761 dzieci hospitalizowanych z powodu powikłań ospy wietrznej w Oddziale Pediatrii, Chorób Infekcyjnych i Hepatologii Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno-Zakaźnego w Bydgoszczy w latach 1999-2017. Analizowaną populację podzielono na dwie grupy w zależności od dostępności szczepień przeciwko ospie wietrznej w Polsce. Na podstawie analizy ustalono, że najczęstszymi powikłaniami ospy wietrznej były infekcje układu oddechowego (30%), bakteryjne zakażenia skóry (24.8%), objawy ze strony przewodu pokarmowego (18.6%) i zaburzenia neurologiczne (9%). Powikłania dotyczyły najczęściej najmłodszych dzieci z prawidłowym układem odpornościowym, żaden z hospitalizowanych pacjentów nie był szczepiony przeciwko ospie wietrznej.

Druga praca „**The seroprevalence of SARS-CoV-2 IgG antibodies in children hospitalized for reasons other than COVID-19**” z pierwszym autorstwem Doktorantki opublikowana w Journal of Clinical Medicine w 2022 roku (IF 3.9, MNiE 140 punktów) stanowi analizę częstości przebytego zakażenia SARS-CoV-2 u 686 dzieci hospitalizowanych w Oddziale Pediatrii, Chorób Infekcyjnych i Hepatologii Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno-Zakaźnego w Bydgoszczy w latach 2021-2022 z powodów innych niż COVID-19. Obecność przeciwciał przeciwko SARS-CoV-2 w klasie IgG wykazano u 57%

z nich, przy czym zdecydowana większość nie przebyła klinicznie jawnego zakażenia. Zaobserwowano też tendencję wzrostową prewalencji w czasie, od 40% w początkowym okresie objętym analizą do 87.5% w ostatnim analizowanym miesiącu.

Trzeci artykuł „**Has COVID-19 affected the course of chickenpox in children?**” opublikowany w 2024 roku w *Viruses* (IF 3.8, MNiE 100 punktów), w którym Doktorantka jest pierwszym autorem, ocenia wpływ pandemii COVID-19 na epidemiologię i przebieg kliniczny ospy wietrznej u dzieci. Stanowi on retrospektywną analizę 350 dzieci hospitalizowanych w Oddziale Pediatrii, Chorób Infekcyjnych i Hepatologii Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno-Zakaźnego w Bydgoszczy w latach 2018-2023, którą przeprowadzono z podziałem na trzy dwuletnie okresy: przed wybuchem pandemii, w trakcie oraz po zniesieniu większości restrykcji. Żadne z hospitalizowanych dzieci nie było szczepione przeciwko ospie wietrznej. Najmniejsza liczba chorych była leczona szpitalnie w okresie 2020-2021. Powikłania ospy wystąpiły ogółem u 84.9% dzieci, przy czym w okresie popandemicznym odnotowano niższy odsetek powikłań ze strony przewodu pokarmowego, a wyższy odsetek bakteryjnych zakażeń skóry z uogólnioną reakcją zapalną.

Po omówieniu prac wchodzących w skład cyklu, na podstawie uzyskanych wyników Doktorantka poprawnie sformułowała 4 wnioski, odpowiadające poszczególnym składowym celu rozprawy.

Kolejnymi częściami rozprawy są streszczenia w języku polskim i angielskim oraz wykaz stosowanego piśmiennictwa. Następnie Doktorantka załącza wszystkie trzy publikacje stanowiące cykl w wersji oryginalnej, w każdej z publikacji można zapoznać się z Dyskusją, która stanowi porównanie rezultatów własnych analiz z danymi z właściwie dobranych pozycji piśmiennictwa.

Rozprawę zamykają oświadczenia Współautorów dokumentujące ich wkład w publikację oraz zgoda Komisji Bioetycznej na prowadzenie badań, które były przedmiotem analiz.

Wyniki uzyskane w badaniach opublikowane w postaci prac oryginalnych, stanowiących cykl rozprawy doktorskiej, są ważne nie tylko z naukowego, ale także z praktycznego punktu widzenia. Zaplanowanie badań, poprawne rozpoznanie problemów i postawienie hipotez badawczych oraz profesjonalne przeprowadzenie analiz z użyciem właściwie dobranych metod i narzędzi analitycznych świadczy o dobrym przygotowaniu Doktorantki do prowadzenia badań naukowych. Uzyskane wyniki, na podstawie których sformułowano wnioski, nie budzą wątpliwości. Prace tworzące rozprawę doktorską zostały opublikowane w recenzowanych czasopismach, co oznacza, że treści w nich zawarte poddane były ocenie niezależnych ekspertów, potwierdzając ich wiarygodność i jakość. Wysoki sumaryczny IF dowodzi, że prace reprezentują wysoki poziom naukowy.

Rozprawa napisana jest bardzo staranną polszczyzną z poszanowaniem gramatyki i interpunkcji, przez co czyta się ją z przyjemnością. Jedyna sugestia, jaką mam jako recenzent dotyczy możliwości umieszczenia zbiorczej Dyskusji wyników własnych prac z pracami innych autorów jako oddzielnej części rozprawy.

Potwierdzam wysoką wartość merytoryczną prac oraz spójność tematyki w cyklu i stwierdzam, że rozprawa doktorska lek. Justyny Franczak jest rozwiązaniem oryginalnego zagadnienia naukowego oraz spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668). Pozytywnie oceniam jej wartość naukową i wnoszę do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy o dopuszczenie lek. med. Justyny Franczak do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Jednocześnie ze względu na dużą wartość merytoryczną prac składających się na rozprawę doktorską wnioskuję o jej wyróżnienie.

Prof. dr hab. n. med. Dorota Zarębska-Michaluk

